

Obsah

ÚVOD	13
1. ANATOMIE KOLENNÍHO KLOUBU	15
<i>Karel Trnavský</i>	
Svaly ovládající kolenní kloub	18
2. KLINICKÉ VYŠETŘOVACÍ METODY	21
<i>Vratislav Rybka, Karel Trnavský</i>	
Anamnéza	21
Aspekce	21
Palpace	23
Vyšetření pohyblivosti kloubu	23
Vyšetřovací manévry na postižení menisků	24
Vyšetřovací manévry na stabilitu kolenního kloubu	25
Kolaterální vazy	25
Zkřížené vazy	25
3. RENTGENOVÉ VYŠETŘENÍ	29
<i>Jaroslav Beran</i>	
3.1. Rentgen pately	29
3.1.1. Anomálie a vady tvaru a uložení pately	29
3.1.2. Aplazie, hypoplazie a dysplazie pately	30
3.2. Rentgen jednotlivých chorobných stavů	31
3.2.1. Revmatoidní artritida	31
3.2.2. Juvenilní idiopatická artritida	32
3.2.3. Sklerodermie (progresivní systémová skleróza)	33
3.2.4. Artritidy se spondylitidou	34
Ankylozující spondylitida (Bechtěrevova choroba)	34
Morbus Reiter – uretrookulosynoviální syndrom	34
Arthritis psoriatica	35
Artritidy intestinální	35

3.2.5. Osteoartróza	35
3.2.6. Revmatické syndromy infekčního původu	38
Bakteriální (pyogenní) artritida	38
Zvláštní formy bakteriální artritidy	39
Artritidy indukované cizí látkou (obr. 3.7)	40
3.2.7. Krystalické artropatie	40
Dna	40
Chondrokalcinóza – pseudodna	41
3.2.8. Osteoartropatie při hemofilii (hemofilická artropatie)	42
3.2.9. Neurogenní artropatie (Charcotův kloub)	43
3.3. Kloubní nádory a nádorům podobné léze	43
Lokalizovaná (ohraničená) nodulární synovitida	43
Vilonodulární (pigmentovaná) synovitida	43
Tumory synoviální membrány – benigní	44
Maligní synoviální tumory	44
Kloubní ganglion	45
Intraartikulární nebo juxtaartikulární osteoidní osteom	46
3.4. Osteochondrosis dissecans	46
3.5. Osteonekróza	48
4. ULTRASONOGRAFICKÉ VYŠETŘENÍ	51
<i>Luboš Hrazdira</i>	
Náplň kolenního kloubu	52
Bakerova pseudocysta	52
Burzy	55
Menisky	56
Vazivový aparát a nestabilita	59
Chrupavčité a kostní kloubní povrchy	63
Morbus Osgood-Schlatter	65
Volná tělíška	67
Ostatní afekce	67
Třidimenzionální vyšetřování kolenního kloubu	69
5. MAGNETICKÁ REZONANCE	75
<i>Marek Mechl</i>	
5.1. Anatomické poznámky	75
Menisky	76
Vazy	77
Šlachy okolních svalů	80
Chrupavka	81
Kostní dřev	81
Měkké tkáně	82
5.2. Technika MR vyšetření kolenního kloubu	82
Přímá a nepřímá MR arthrografie kolenního kloubu	83
5.3. Hodnocení patologických nálezů	84
Postižení menisků	84

Postižení vazů	87
Postižení chrupavky a subchondrální kostní dřevě	91
Zánětlivá postižení kloubu – synovitidy	94
Přítomnost výpotku v kloubní dutině	94
Nepřímá arthrografie kolenního kloubu	95
5.4. Závěry pro praxi	95
6. ARTROSKOPIE	99
<i>Jan Valenta</i>	
6.1. Postup vyšetření	100
6.2. Artroskopické operace	102
7. VYŠETŘENÍ SYNOVIÁLNÍ TEKUTINY	107
<i>Karel Trnavský</i>	
7.1. Makroskopická analýza synoviální tekutiny	108
7.2. Další vyšetření synoviální tekutiny	108
8. POSTIŽENÍ KOLENNÍHO KLOUBU U SYSTÉMOVÝCH REVMAICKÝCH ONEMOCNĚNÍ	111
<i>Karel Trnavský</i>	
Kolenní kloub u revmatoidní artritidy	111
Kolenní kloub u nediferencované polyartritidy	113
Kolenní kloub u juvenilní idiopatické artritidy	113
Kolenní kloub u psoriatické artritidy	114
Kolenní kloub u enteropatické artritidy	114
Kolenní kloub u reaktivních artritid	114
Kolenní kloub u lymeské borreliózy	116
Kolenní kloub u ankylozující spondylitidy	117
Kolenní kloub u krystaly vyvolaných artritid	117
Intermitentní hydrops kolenního kloubu	118
Palindromický revmatismus	118
Kolenní kloub u sarkoidózy	119
Kolenní kloub u osteoartrózy	119
9. INFEKČNÍ ARTRITIDY	121
<i>Vratislav Rybka</i>	
9.1. Burzitidy	122
Pyogenní prepatelární burzitida	122
Pyogenní infrapatelární burzitida	123
9.2. Osteomyelitida	123
Akutní hematogenní osteomyelitida	123
Subakutní osteomyelitida	125
Chronická osteomyelitida	125
Reziduální stadium osteomyelitidy	127

9.3. Infekční artritidy	127
Akutní infekční artritida	128
9.4. Tuberkulóza kolenního kloubu	131
9.5. Gonitis gonorrhoeica	132
10. TRAUMATICKÉ POSTIŽENÍ MĚKKÉHO KOLENA VČETNĚ SPORTOVNÍCH ÚRAZŮ	135
<i>Jan Valenta</i>	
10.1. Akutní vazivové poranění	136
10.2. Distorze	136
10.3. Ruptury kolaterálních vazů	137
10.4. Ruptura menisku	137
10.5. Poranění zkřížených vazů	138
Ruptura předního zkříženého vazu	139
Ruptura zadního zkříženého vazu	140
10.6. Kombinované poranění	140
10.7. Osteochondrální defekty	140
10.8. Úrazy pately a patelofemorálního kloubu	142
Chondromalacie pately	142
Fraktura pately	143
Ruptura ligamentum patellae	143
11. NÁDORY V OBLASTI KOLENA	145
<i>Pavel Dupal</i>	
11.1. Nádorům podobné afekce	147
Juvenilní kostní cysta	147
Neosifikující kostní fibrom	149
Aneurymatická kostní cysta	149
Eozinofilní granulom	149
Myositis ossificans	149
Morbus Paget	150
Fibrózní dysplazie	150
Pigmentovaná vilonodulární synovitida	151
Synoviální chondromatóza	152
11.2. Benigní nádory	152
Osteoidní osteom	152
Osteoblastom	153
Osteochondrom (osteokartilaginózní exostóza)	153
Chondrom	154
Chondroblastom	154
Obrovskobuněčný kostní nádor (osteoklastom)	154
11.3. Maligní nádory	157
Osteosarkom	157
Chondrosarkom	158
Ewingův sarkom / PNET	158
Maligní fibrózní histiocytem	160

	Synoviální sarkom	160
	Fibrosarkom	162
	Rhabdomyosarkom	162
	Leiomyosarkom	162
	Liposarkom	162
	Mnohočetný myelom	164
11.4.	Sekundární nádory	165
12.	KONZERVATIVNÍ TERAPIE ONEMOCNĚNÍ KOLENNÍHO KLOUBU	167
	<i>Karel Trnavský</i>	
12.1.	Nefarmakologická terapie	167
12.2.	Farmakologická terapie	168
	Nenarkotická analgetika a semiopioidy	168
	Nesteroidní antirevmatika	169
	Technika intraartikulárního podání léčiva do kolenního kloubu	170
	Kortikosteroidy	171
	Kyselina hyaluronová	173
	Radiační synovektomie – synoviortéza	173
13.	NÁHRADY KOLENNÍHO KLOUBU	175
	<i>Pavel Vavřík</i>	
13.1.	Typy kloubních náhrad	175
13.2.	Indikace	179
13.3.	Kontraindikace	179
13.4.	Předoperační příprava	180
13.5.	Pooperační péče	181
13.6.	Komplikace	182
	Infekce	182
	Flebotrombóza	183
	Zlomeniny	183
	Instabilita	184
	Bolest femoropatelárního kloubu	184
	Aseptické uvolnění implantátu	185
13.7.	Závěr	186
14.	OSTEOTOMIE V LÉČBĚ GONARTRÓZY	189
	<i>Vratislav Rybka</i>	
14.1.	Korekční osteotomie v krajině kolena	193
14.2.	Závěr	202
15.	REHABILITAČNÍ POSTUPY	205
	<i>Yvona Šulcová</i>	
15.1.	Vyšetření	205
	Antropometrické vyšetření	206
	Goniometrické vyšetření	206

Svalové vyšetření	206
Doplňující vyšetření	206
Vyšetření chůze	206
15.2. Léčebná tělesná výchova	207
Uvolňování pately	207
Volba polohy	207
Cíl léčebné tělesné výchovy	207
Cvičení	208
15.3. Chůze	209
15.4. Několik praktických připomínek	209
15.5. Závěr	210

ZKRATKY	211
----------------------	------------

REJSTŘÍK	213
-----------------------	------------